

Informatiebrief

Zaaknummer: Z/22/64156
Documentnummer: 363251
Datum: 5 september 2023 Verzonden 6 september 2023
Onderwerp: Stand van zaken opvang ontheemden Oekraïne 2 helft 2023
Portefeuillehouder: Burgemeester Stemerding
Bijlage(n): Geen

Geachte Raad,

Sinds mei 2022 vangt de gemeente Voorschoten ontheemden op uit Oekraïne. In 2022 en 2023 (nr. 19 verzonden 22 maart 2023) bent u daar als raad meerdere keren over geïnformeerd. Hierbij wordt u geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen.

Huisvesting

Tot juli 2023 had de gemeente Voorschoten een taakstelling om 95 opvangplekken voor ontheemden te realiseren. Op dat moment hadden we 84 plekken in de opvang van het gemeentehuis, 4 plekken bij huize Bijdorp en 6 plekken in een woning die we als gemeente Voorschoten sinds vorig jaar huren.

Met de nieuwe taakstelling van 12 opvangplekken die volgde in juli 2023, zijn alle mogelijkheden onderzocht voor het onderbrengen van nieuwe ontheemden uit Oekraïne. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan het gebruik maken van leegstaande (kantoor) panden of gronden voor het plaatsen van tijdelijke wooneenheden.

Zoals zoveel gemeentes loopt ook de gemeente Voorschoten tegen de grenzen op om nieuwe opvangplekken te creëren. Daarom zijn er in de loop van 2023 nog een drietal extra woningen gehuurd, waarmee 16 plekken zijn gerealiseerd. In de woningen zijn ontheemden uit Oekraïne in verschillende gezinssamenstellingen ondergebracht. Het betreft één studio voor moeder en zoon, één eengezinswoning met twee gezinnen, totaal 8 personen en één eengezinswoning voor een moeder met 2 zonen, een echtpaar en een alleenstaande vrouw. De laatste woning is half augustus betrokken. De burens van de woningen zijn hiervan op de hoogte gesteld.

Aangezien genoemde woningen behoren tot de gemeentelijke opvanglocaties, vallen deze ook onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Om deze reden is er ook extra aandacht voor (brand)veiligheid. Alle woningen voldoen aan de daarvoor bestemde eisen voor brandveiligheid en de bewoners en burens zijn in kennis gesteld van een alarmnummer van Marshall Security Services, die via de meldkamer ingeschakeld kan worden bij calamiteiten.

Met de huur van deze woningen heeft de gemeente Voorschoten invulling gegeven aan haar opgelegde taakstelling.

Daarnaast zijn er nog steeds particulieren in Voorschoten die ontheemden opvangen. In het najaar wordt een bezoek gebracht aan deze gastgezinnen die al sinds het begin van de oorlog mensen opvangen. Gekeken wordt hierbij naar de mate waarop de gastgezinnen nog een bijdrage kunnen en willen leveren bij de opvang van de ontheemden. Ook voor hen kan de last zwaarder worden naarmate de oorlog langer duurt en de opvang steeds meer vraagt. De insteek is om te kijken wat de gemeente kan doen om deze last te verlichten, zodat de ontheemden in deze gastgezinnen kunnen blijven. Als gemeente zijn wij deze gastgezinnen zeer erkentelijk voor hetgeen zij doen.

Onderwijs

Totaal verblijven er op dit moment 36 Oekraïense kinderen in de Gemeentelijke en Particuliere opvang in Voorschoten. De basisschoolkinderen vanaf 6 jaar krijgen in de ochtend Nederlandse les in de Kruispuntkerk, 's middags gaan ze naar diverse basisscholen in Voorschoten. Sommige kinderen spreken al zo goed Nederlands dat zij al meerdere dagen per week, een hele dag naar de basisschool gaan. De kinderen in de peuterleeftijd gaan niet naar de Kruispuntkerk maar zijn fulltime ingestroomd in het basisonderwijs. De middelbare school leerlingen volgen onderwijs in Wassenaar.

Dagbesteding

Over het algemeen is het rustig op de opvanglocatie Voorschoten. De kinderen gaan weer naar school en veel volwassenen zijn aan het werk.

Tijdens de afgelopen zomervakantie zijn er diverse activiteiten georganiseerd. Zo was er een bezoek aan Duinrell, de natuurspeeltuin, zijn er kinderen met hun ouders naar het Tikibad geweest, is er een bowlingavond georganiseerd, werden er pizza's gebakken en is de zomervakantie afgesloten met een gezellige bbq. Eind augustus is de Nederlandse les weer opgepakt.

Time-out locaties

De afgelopen maanden is er in toenemende mate bij de verschillende gemeenten binnen de Veiligheidsregio, behoefte om bewoners tijdelijk uit de noodopvang te plaatsen. Aanleiding hiervoor is overlast gevend gedrag dat na de nodige waarschuwingen onverminderd doorgaat en die de veiligheid van andere bewoners in gevaar brengt. In het Regionaal Beleidsteam (RBT) van 20 juni 2023 is door de burgemeesters aan de Tijdelijke Werkorganisatie Opvang Vluchtelingen (TWOV) gevraagd om met een voorstel te komen hoe om te gaan met deze wens. Landelijk wordt hetzelfde beeld gesignaleerd. De oplossing hiervoor kan liggen in het opzetten

van een time-out locatie. Een locatie waar overlast gevende personen voor 10 dagen kunnen worden ondergebracht, om rust te creëren in de opvanglocatie en om de desbetreffende persoon even uit zijn omgeving te halen. Tijdens deze 10 dagen kan de ontheemde persoon middels gesprekken met een sociaal team en de woonbegeleider van de oorspronkelijke opvanglocatie, worden aangesproken op zijn/haar gedrag. Hierbij wordt gekeken of het noodzakelijk is om verdere interventies of doorverwijzingen noodzakelijk zijn. Deze oplossing wordt momenteel onderzocht.

Derdelanders

In Nederland zijn circa 4.660 zogenoemde derdelanders. Zij zijn gevlucht uit Oekraïne, maar komen uit andere landen. De meesten studeerden of werkten in Oekraïne. Vanaf 4 september 2023 zouden de derdelanders met een tijdelijke verblijfsvergunning in Oekraïne niet meer onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) voor vluchtelingen uit Oekraïne vallen en hadden zij Nederland moeten verlaten. De staatssecretaris heeft echter besloten om voor de gehele groep derdelanders de beëindiging van de tijdelijke bescherming onder de (Richtlijn tijdelijke bescherming Oekraïners) RTB te bevriezen tot de uitspraak in hoger beroep door de Raad van State is gedaan. Dit besluit wordt niet eerder dan november 2023 verwacht. De opvanglocatie in Voorschoten heeft één derdelander. Concreet betekent de beslissing van de staatssecretaris dat de derdelander die in onze opvang verblijft het recht behoudt op opvang en verstrekkingen zoals uitgelegd in de RTB. Als gemeente Voorschoten blijven we de richtlijnen van kabinet volgen.

Financiën

Het Rijk vergoedt de kosten voor de Gemeentelijke opvang (GOO) op basis van normbedragen per gerealiseerd bed per dag. Voor de Particuliere opvang (POO) ontvangen we de werkelijk betaalde leefgelden en een klein normbedrag voor overige kosten. Deze bedragen zijn voor onze gemeente momenteel voldoende om de kosten te kunnen dekken. Er blijft onzekerheid over de toekomst, de normvergoedingen zijn eind vorig jaar verlaagd en worden eind dit jaar opnieuw vastgesteld. Wij zien de kosten van beveiliging, huisvesting, beheer, dagbesteding en leefgelden stijgen. In 2022 hebben wij niet het gehele normbedrag van de rijksbijdrage besteed, ter afdekking van risico's kon bij de jaarrekening 2022 daarmee een reserve worden gevormd. Wij verwachten over 2023 ook binnen het normbedrag te blijven.

We hebben nog geen zekerheid vanuit het Rijk over de financiering/vergoeding voor 2024. Wel hebben wij het Rijk gevraagd om een voorschotbetaling van € 2,8 miljoen, hetgeen wij ook ontvangen hebben. De afrekening van dit bedrag gebeurt bij de jaarverantwoording.

Per 1 oktober indexering leefgeld Oekraïense vluchtelingen

Omdat de kosten voor levensonderhoud zijn gestegen, worden de bedragen voor eet- en leefgeld voor Oekraïense vluchtelingen geïndexeerd. De nieuwe bedragen zijn gebaseerd op normen van het Nibud voor de minimale kosten om in levensonderhoud te kunnen voorzien. Per 1 oktober 2023 worden de bedragen verwerkt in de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO).

Tot slot

Tot op de dag van vandaag duurt de oorlog onverminderd voort en blijven we als gemeente Voorschoten ons inzetten voor de slachtoffers van deze oorlog. We proberen een thuis te bieden met de middelen die we daarvoor hebben. Ondersteund door vrijwilligers op de momenten dat dat nodig is.

Voorschotenaar Cees Smit heeft eind vorig jaar geld opgehaald voor de Oekraïense opvang, met de verkoop van zijn boekje met gebundelde korte verhalen. Van dit geld is eerder apparatuur gekocht voor het Oekraïense koor van de opvang. Van een gedeelte van het overgebleven geld zijn deze zomer activiteiten betaald. We zijn dankbaar voor de steun van Cees Smit, de donatie heeft bijgedragen aan het creëren van onvergetelijke herinneringen voor de bewoners.

Het jaarlijkse Weekend van Voorschoten wordt onder andere feestelijk geopend door ons Oekraïense koor om 10.00 uur op het Kerkplein. Wij hopen u daar te zien.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Watingen,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerding,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.